

MAGYAR MERKUR

1789-dik éftendőben.

A' Róm. Csász. és Apost. Kir. Fels. különös engedelmével

Szombaton Sz-Mihály-havának 19-dik Napján.

Belgrád körül történt dolgok.

Ezen erőtségben Septemb. 6-dikától fogva 11-dikéig tsendes bátorságban töltötték idejeket a Törökök, még leg-kisfebb lövöldözés sem halatott az egész tájékon. A mi observatoriumunkról azt lehetett látni, hogy a Belgrádiak naponként transportokat küldenek-el, mellyből azt hozzák-ki, hogy leg-betsefebb jószágokat idején bátorságos helyre hor-datják. Mindnyájan azt vttatták, hogy a mi hadaink nek 13-dikán fognak meg-indulni, és az ellenség-ek élőjére által-menni; de vagy el-akarta a Fő Vezér körülolni a napot, mellyen a seregek által-menendők valának, vagy a kémek által vett hírek ezen által-me-telt siettették. 9-dikén a 10 Batalljon Gyalogságból és 11 Divizio Lovaságból álló elő-sereg a F. V. H.

DDDD

Val.

'Valdek Hertzeg' vezérlése alatt *Polyeftzer*ől meg-indult, és hamar azután a következő éjtzakán *Mihaljovits* szabad serege a Száván által-ment; és 10-dikén éjtzakának idején *Valdek Hertzeg* az egész elő-sereget *Szurcsinnál Szerviába* által-vitte. A Hertzeg az ő seregével *Zseleznik* falujánál a hegyeken áll, úgy hogy az innentső részen lévő observatoriumról világosan láthatni négy szegeletbe állott seregét. 11-dikén az egész napot az ellenség földjén töltötte a Fő Vezér, és az egész tájékot fel 's alá meg-járta. Dél után a *Ferentz Fő Hertzegnek* minden podjáfzjai hordattak-által *Szerviába*. Estve felé 1000 munkások mentek-ki *Zimonybul* a *Belgrádi kapun*, a kiknek a Száván túl lévő fántzokon kelletik dolgozni. Éjtzakán az egész tábor a 3 hidakon, úgymint *Besániánál*, *Jakovánál* és *Polyeftzénél* ment-által. 12-dikén dél előtt már annyira elő-mozdult *Valdek Hertzeg* az elő-sereggel, hogy a *Belgrádiak* nyilván szemlélhették, 12 órakor már *Dedina* hegyét foglalta-el, melly a Száva vize mellett igen közzel-efik a *Czigányok* szigetjéhez. A *Belgrádiak* ennek meg-akadályoztatása végett kirohantak, de megint visszaverettek. Ezen történet felől nem vettünk bővebb tudósítást, mivel csak távolról látták a mieink a dolgot. A mi elő seregünk szép renddel a hegyeken által-ment, és egy tsonpor Törökök eleibek jövének *Belgrádbul*; a ló háton és gyalog járó szabad sereg az elő-sereg előtt ment, ezekhez adták magokat a *Húszárok* is, és seregenként járdogáltak, de egyszerre nagy hirtelen a Törökökre tsaptak, mind a két részről apró fegyverekből lövédköztek és egynéhányszor karddal vágták egymást; a Törökök hol hátráltak, hol megint elő-keltek, de végtére mindnyájan visszafzaladtak *Belegrádba*, mellyből csak egynéhány ágyú-lövések hihetőkép-
jelül

jellül tétettek. A mieink azt az ágyúzó fántzot foglal-
ták-el, mellyről a Törökök tavaly a mi töltésünket
lövöldözték vala. E volt bizonynyal annak oka, hogy
az ellenséges fajok, mellyek emberekkel meg-
valának már rakva, és a mi seregeinkre kezdenek lö-
völdözni, ki-nem mentek a Szávára. A mi ágyúink-
ból, mellyek az el-foglalt hegyen vagynak ki-szegez-
ve, tsak egynehény lövések tétettek.

A mi seregünk Sept. 13-dikán még *Dedina* he-
gyén állott vala, mellyen minden négy szegeletet meg-
láthatni az observátoriumról. Ugyan az nap keményen
ágyúztak a Belgrádiak a mi seregeinkre, de semmi
kárt sem tettek vele. A Rátz várost fel-gyújtották
a Törökök, melly szörnyen ég vala.

A Scrafzkir *Abdy Bafa* sietve jön némelylek sze-
rint 30 máfok utánn 40-ezer Törökökkel *Belgrád* alá,
az új Nagy Vezér *Kara Hazeki* is számos sereggel
váratik a Törököktül. Meg-válík, ha fel-szabadítják
é ezen erőtséget az ostrom alól; leg-alább egy vitéz
haddal elébb meg-kell ütközniek. A mi derék Fő
Vezérünk *Laudon* Báró várván várja az ellenféget
hogy meg-ütközhesen vele, és annakutanna *Belgrád*-
nak ostromoltatásához minden erővel hozzá foghafson.

Septemb. 13dikán 3000 szekereket 4000 emberek-
nek kísérése alatt várnak vala a Belgrádiak, szerentse
ha a Húszárok szabadon bé-botsátottak őket. A Fő
Vezér Ur a *Vrátsai* hegyet meg-tekintette és *Eugenius*
fántzait végig járta. A mi szabad seregünk *Tzigené-*
nél bokrok közzé vontá-meg magát.

Zimonymál a H. S. V. *De Linny* Fejedelemnek
vezérlése alatt 16 Batalljon Gyalogok és 8 Divizio
Lovasok maradtak; *Szerviába* által-mentek 40 Batal-
jon Gyalogok és 30 Divizio Lovasok. Fő Hertzeg

D D D D 2

Fer-

Ferdinánd és Nádasdy 4-dik Batalljonai Zimonyba érkeztek, holott őrizetül fognak maradni.

A Horváth országi széleken

Számosan gyűlnek-öfzve a Törökök, kiváltképpen a *Likka* és *Glina* mellett. A komendérozo F. V. H. *Valis* Aug. 37-dikén az ő Szluini szállásából *Glinának* útnak indult, mivel az ő jelenléte meg-kívántatott itten. Magával edgyütt mentek 3 Batalljon Gyalogok F. H. Ferdinánd, Durlakh és Lattermann Regimentjétől és 1 Divizio Gréfen Húszárok. Az út közben az a tudósítás érkezett *Likkából*, hogy *Podrasnitzánál* 10-ezerre szaporodtanak legyen a Törökök, a kik a *Likkába* ütni szándékoznak. Durlakh és Lattermann Batalljonjai *Voinitsnál* meg-állítottak és az kordonon úgy mozdultak-elé a seregek, hogy a *Likkaiak* helyébe az *Ottotsániak* mentek; az *Ottotsániak*-tól üresen hagyatott helyre az *Ogüliniak* állottak, ezek helyébe pedig a *Szluiniak*, a *Szluini* kordonon pedig Lattermann Batalljona *Kerstinianál* szállott-meg. Durlakh Batalljona *Voinitsnál* állott-meg. Aug. 29-dikén valójában 200 Törökök jelentek-meg *Szvinitzánál*, a hol *Knezevits* Fő Hadnagy a *Szluiniakkal* őrizeten állott vala. Az erdőbül nagy sebességgel ki-rohantak, és a nagyon meg-áradt *Glina* vizén által-menvén, olly hatalmason támadták-meg ör-álló katonáinkat, hogy ezek nagy nehezen vonhaták magokat-vizfsza a többi sereghez. Az által még inkább neki bátorodott az ellenség és dühöfsen a házokra rohant. Az idő alatt pedig helyes rendeléseket tett *Knezevits* Fő Hadnagy; és már ágyúkkal kezdett rájuk lövöldözni, midőn *Barjalits* Oberster érkezék 600 emberekkel. Az ellenség látván ezen segítséget jönni, vizfsza-tére. Tsak még kevés ideig múltattak volna, minden bizónnyal el-állották volna útjokat a mieink.

Möld-

Moldva-Ország.

A Gelitsenyi táborbul Milkov folyó vize mellett Aug. 23-dikán. Az időtől fogva, hogy Kóburg Hertzeg serege Foksánnál szállott táborba, a betegeknek száma napról napra nevekede, mellynek okát az orvosok egyedül az egészségtelen tájékbantalálták. Edgy mély térségben állánk, a hol hévség miatt csak nem el-kelletett vefznünk, a víz rozsz vala, és a sok holt testeknek göze felettébb ártott egészségünknek. A Török sereg, melly az ütközet előtt ezen a tájékon fekütt vala, egynehány ezer embereket vefztett-el vér-hasban, a kiket nem mélyen temetett el. Ezt egybe vetvén, arra indította Kóburg Hertzeget, hogy egészségesebb vidéket válasszon tábornak. Aug. 17-dikén tehát egy órányira jobbra a hegyek felé vontuk magunkat, és itten Gelitsenyinél egy hegyen vertünk tábort, a hol a mi bal szárnyunk Milkov folyó vizét éri. A levegő ég itten tisztább és a víz is jobb. — A Foksáni ütközettől fogva semmi ellenséges dolog sem történt; a Törökök olly meszse meg-futamodtak, hogy eddig csak 3000 emberek felől tudunk valamit, a kik 6 mértföldnyire hozzánk Buzeo környékén tartózkodnak. Ezek után indulni, haszontalan dolog volna; azon kívül innen elébb el nem távozhatunk, míg több eleséget nem kapunk. Ezen az egész tájékon nem találunk zabot, hanem Gálits országbul vefszük azt; szénát pedig eleget gyűjtöttünk katona-őrizet alatt. A mi eledelünk igen együgyü, mert szárnyas' állatokat és zöldséget nem kapunk, azon kívül 2, 3 mértföldnyire körülöttünk nem látunk egy helyet is, mellyben lakofok vómának. A bornak arra már kétszer határozottatott-meg, most az oka, vagy Magyar meszszely 6 kr. szállitatott alá. Odubestyén, nem meszse tőlünk, olly bor vagyon, hogy a leg-
jobb

jobb Ménesi afzszu szőlő borral vetekedik. — Aug. 11-dikén 27 arany és ezüst emlékeztető pénzek osztattak-el a mi feregünk között; ebből a Barkó Húszárjai 1 arany és 9 ezüstpöttyet kaptak. Ez nyilvánosságos bizonytságot ad ezen Regimentnek jeles vitézségéről.

A Khotimi erőtségnek minden művei egészen meg-vagynak jobbitva és kívülről 6 ágyúzó sántzokkal szaporitva. Belőlről 2 útzák állanak szép házokkal rakva, mellyekben rész szerént vendég-fogadók és külömbféle német mester-emberek laknak: de a hóttatok még puszták és üresek. A Rája vagy az erőtséghez tartozandó 160 falukból álló környék, de a mellynek hitelesen két 3-ad része elégett, megint kezd népeledni Móldvai parafzttal. Egy szóval: meszszre körülöttünk a fegyverek zörgése és az ágyútsattagása egészen meg-némult, és ezen szép tartományt tsendes nyugodalom tartja, hogy megint felépülhessen. A mi várbéli őrizetünk 1200 emberekből áll, és a többi lakosoknak száma fel-mégyen a 3000-re. Némelleyek a Török Zsidók közzül, a kik a Törökökkel együtt ki-költözködtek volt, mivel, a mint mondják, a Törököktől kényszerittettek rája, ismét vissza-jöttek tselédjeikkel és mostanában a kereskedést űzik.

Az Orosz feregnek nagy segitsége érkezett. Atól fogva egyik osztályja *Bender* felé ment, a másik pedig *Repin* Fejedelemnek vezérlése alatt a Duna felé *Izmail*nak ment.

Bétsből.

A Császár ö Felsője az Óberstereket: *Draskóty* Nádasdytól, *Stainbakhert* Bródnak kommandánsát, *Jeneyt* Gradiskai kommandánsát, *Csernelt* a Péterváradit és *Pehárnikot* az Ogulini Regimenttől Generális-Strázsamesterekké tenni méltóztatott.

A *Novi* várának meg-vételénél fogfágba esett Török Agák közzül hárman az elsőkbül, a Novibeli Beggel együtt elégféges örízet alatt rabfágoknak helyébül Pofonon által a Horváth országi vég-vidékekre vitették, a hol a *Predornál* Török rabfágba jutott Cs. K. Tifztekkel tseréltetnek-ki.

Frantz ország.

Azon közben, hogy a Nemzeti Gyülekezet a nemzetnek bódogítását elő-akarja mozdítani, új törvényeket szab, a Királynak hatalmát keskeny határok közé szorítja, az országnak jövedelmeit, és költségét egymással egybeveti, 32-millio forintokat költsön véfszen-fel a Nemzettől, 's több a féle rendeléseket teszen; a zabolátlan köznép külömbféle hitgetőktül el-tsábitatván, ifzonyu kegyetlen pufztításokat követ-el az országban, mint ama vad nép melly Hóra vezérjével Erdélyt rablotta. A szegény mesterember éjjel nappal fegyverben van, melly nekie nagyon terhére esik ezen szükségnek idején, mellyben a gabonának ki-mondhatatlan nagy az árra. Burgundia tartományjában a haramiák már 32 káftélyokat gyújtottak és dúltak-fel, mellyek között híres és pompás epületek vagynak. Ezen kárt a 16-million forintokra betsülik. Ezen blódogtalan parasztok, kaszákkal, botokkal és vas-villákkal valának fel-fegyverkezve: a ő fejek, egy falusi prókátor, el-fogattatott és négy féle szaggattatott. Magával hordozott vala könyvnyomtató eszközoeket, mellyekkel a falukon parantsolatokat nyomtatott, mellyeknek következendő foglatjok vólt: A Királynak parantsolatjából meg-engedték három hónapok által minden káftélyokat, apáturságokat fel-gyújtani és mind azokat fel-akasztani a kik ellenzik. A falukon a kápolna ajtajára ragasztották az ő parantsolatjokat, a harang-szóra öszve-gyújt-

töt-

tötték a lakofokat, és őket köverni kényszerítették, és a kik nem fogadták szavokat, azokat égéssel és puzttással fenyegették. Illyen képpen rész szerént magaszántábul, rész szerént kéntelen számos haramia társaság állatt-öszve, kit a félem, kit pedig a prédálni való szabadság vett reája, hogy közzibek álljon. Mivelhogy lehetetlen volt őket szép szóval le-tsendesíteni, annál kevesbé ezekre adni, melly veszedelmbe ejtik magokat az ő dühösségek által, végtére kéntelenségből meg-ölettettek mint a vad állatok. Három napok alatt közzel ezeren ölettettek-meg. Az emberi szív irtózik tőle, de a szükség meg-kívánta. A tömlöztök telve valának immár, és az ispotályokba nem fértek többé a sebefedtek, a holtak tehát a sebefedtekkel együtt rakásra temetettek, minekutánna ezek elébb életjektől, fokszor magok kérésére meg-fosztatnak vólna. Eleinten tsak tömlöztzre hanyattattak ezen bóldogtalanak, és fogadásokra, hogy vizfsza-fognának térni házi népeikhez, el-botsáttattak. Másod napon ugyan azon a gonofzságon kapták őket. Olly faluk találatnak, a hol nem lehet egyebet látni, hanem öregeket és aszfszonyokat. Nem tsak a nyomorúttak követték-el ezen fok iszonyufágot, hanem a leg gazdagabb árendások taláttak közöttök. Egy a többi közzül fel-akasztatott, a kinek felesége 16-ezer forintarra aranyokat hozott, hogy férjét ki-váltsa, de az ő kérése nem halgattatott-meg. A kegyetlenségnek hasonló példájítól meg-rettenvén magokhoz tértek a nyomorúttak és le-tsendesfedtek.

P E S T E N N,

Nyomtattatott Patzkó Ferentz' betűivel.